

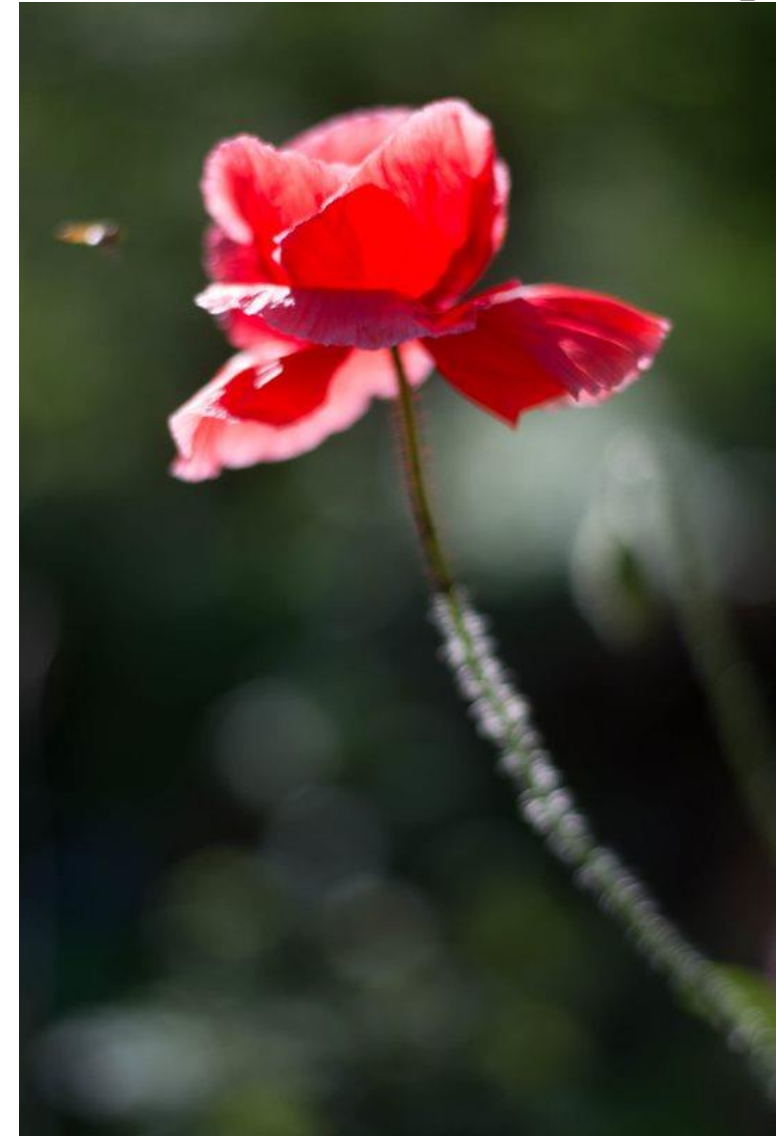
Merkitykselliset valokuvat- valokuvat asiakastyön tukena

Vauvafoorumi
työpaja 1.11.23
Tiuku Pennola

Ihmisen kolme keskeistä tapaa ymmärtää asioita

Kielellinen ilmaisu
Toiminnallinen ilmaisu
Kuvallinen ilmaisu

Kuvat kommunikoinnin tukena

- **Eri tapoja:** Ilmaisun välineenä, ymmärtämisen tueksi, selvittääkseen päivittäisistä tapahtumista tai löytääkseen oikeaan paikkaan
- **Kuvia voi käyttää samaan tapaan kuin sanojakin:** hakea huomiota, ilmaista päivittäisiä tarpeita, keskustella ja pyytää asioita. Kuvilla voi valita, kieltäytyä, vastustaa, kehottaa, käskää, kysyä ja ihmetellä. Kuvilla voi myös kommentoida ja kertoa, ilmaista tunteita tai kuvitella
- **Kuvien etuna** on, että niiden avulla voidaan muistaa ja kertoa asioista, jotka eivät ole tässä ja nyt
- **Jotta kuvilla kommunikointi** voi kehittyä lausetasoiseksi viestinnäksi, on kuvavaraston oltava riittävän laaja, kuvat tulee valita ja mukauttaa käyttäjänsä valmiuksien ja tarpeiden mukaan ja on huomioitava myös kulttuuriset seikat

Valokuvaus ja valokuvat asiakastyön tukena

- Vahva työväline
- Muisti (aukeaa avainmuistoja), näköaisti (dokumentti todellisuudesta), visuaalisuus (puhuminen ja näkeminen yhdistyy)
- Väylä itsehavainnointiin, ymmärrykseen ja muutokseen
- Kyseenalaistaa omia oletuksia todellisuudesta
- Valokuvat toimivat välineenä muistoihin, tiedostamattomaan nykyhetkeen ja tuleviin toiveisiin
- Mahdollistaa aikamatkat, haastaa dialogiin, laittaa ajattelemaan itseään: kuka minä olen
- Mahdollista nähdä elämänsä uudessa valossa, oppia uutta itsestään ja muuttua
- Kuvat voivat auttaa ymmärtämään omaa elämäntarinaa paremmin
- Valokuvilla voidaan helpottaa puhumisen ja kertomisen vaikeutta - kuva ulkoistaa omaa tunnetta, joka lukkiuttaa ajatuksia

- Valokuvan aiheuttamat muistot aktivoivat kehon muistia, jopa lapsuudesta. Voi nostattaa esiin vahvoja tunteita, traumojakin, unohdettujakin asioita- tärkeää, että yhteistyösuhde turvallinen, kunnioittava, huomioitava mihin tunnetilaan jää
- Kuvan tarkastelun kautta voi helpottua häpeä omaan itseen, varsinkin jos sen tekee jonkun muun kanssa
- Muiden kuvien katselu myös virittää tunnelmaan - kerrotaan, katsotaan ja koetaan yhdessä
- Kuva on eri katsomiskerroilla aina erilainen
- Perinteisellä tavalla otettuihin ja katsottuihin valokuviin liittyy usein vahva itsekritiikki;
”Photoshoppaa! Ai kauhee miltä mä näytän! Ota uusi kuva!”
- Lapset pitävät kuvistaan - milloin muutumme ja miksi?
- Terapeuttinen valokuvan käyttö ei katso ulkokuorta vaan sisintä - kontrolli vähenee - siksi niin toimiva työväline!
- Hyvä valokuvaaja/hyvät välineet, mutta huono kohtaaminen = huono valokuva

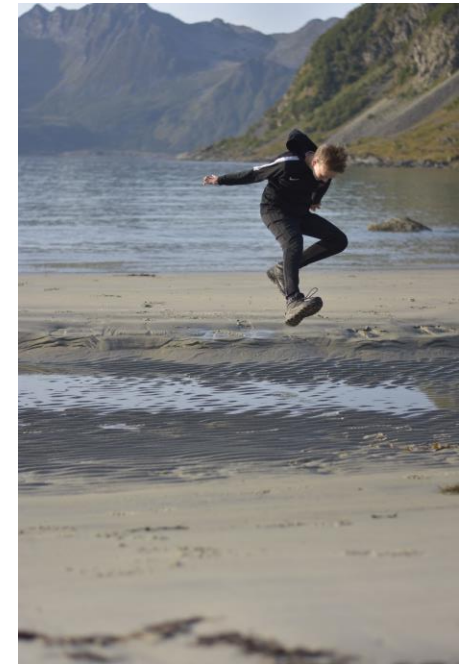

Erilaisia tapoja hyödyntää valokuvausta asiakastyössä

Kuvien katselu

Kännykkäkuvat, albumikuvat, symboliset kuvat

Luovat kuvaustilanteet

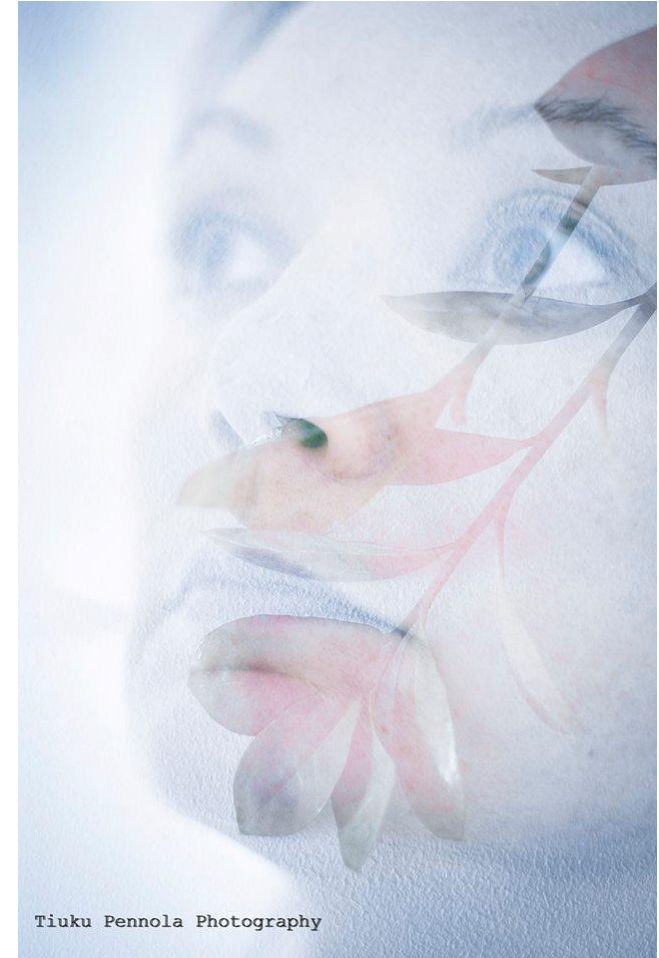
Esim. rooliasuissa, erikoisissa paikoissa

Omakuvat, selfiet

Oiva tapa itsetutkiskeluun

Kuvapäiväkirja

viikko, kuukausi, vuosi

nimi

Oma perhe/perheenjäsenet

Yhteiskuvat, perheenjäsenet kuvaavat toisiaan

Puuttuvat kuvat

Uusien valokuvien ottaminen samoista paikoista tai ihmisistä, korvaava kokemus

Uudestaan ja uudestaan

Kuvia samasta kohteesta - löytyy uusia merkityksiä

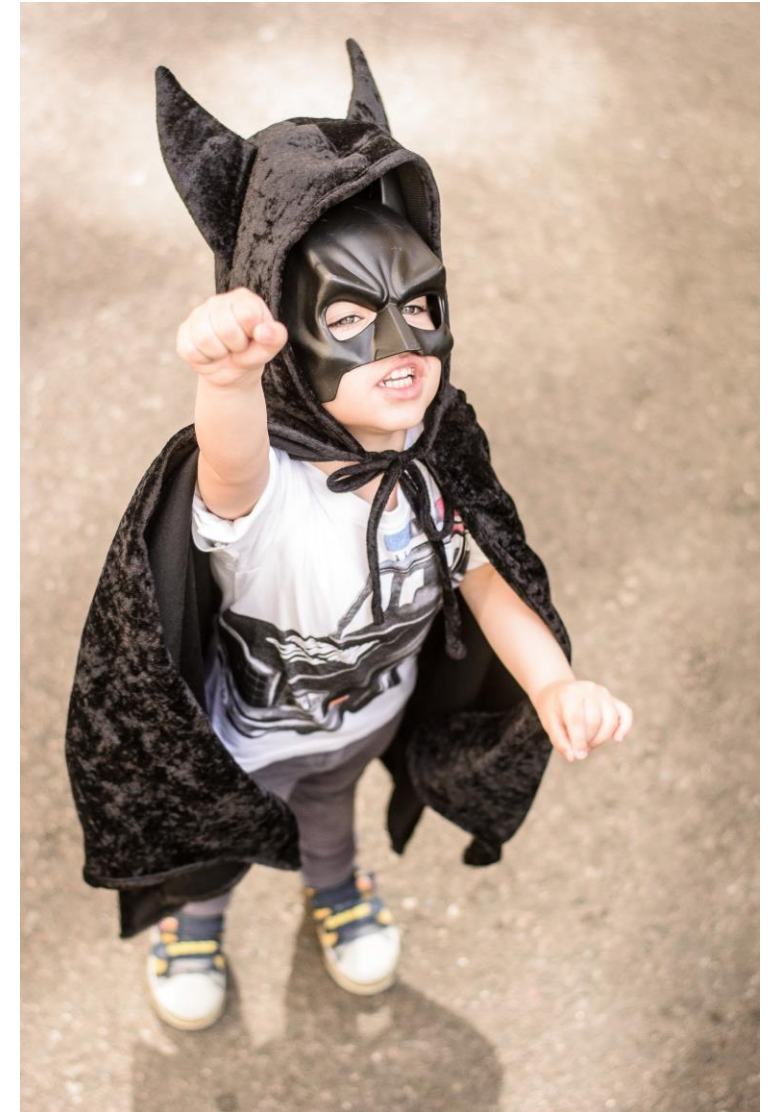
Tärkeät henkilöt

esim. puoliso, ystävät, sukulaiset, työkaverit, lemmikit

Voimakuvat

Itsestä tai tärkeästä paikasta / asiasta

Unelmakartta valokuvilla

Epävalokuvaus

Saa olla mitä on, ei pidä pystyä olla
mitään muuta, hyvä kontakti,
kuvaaminen ja onnistuminen sivuseikka

Tiuku Pennola Photography

Printtikuvat

Ei vain koneelta/kännykältä katselua,
kuvien esille laittaminen
/ mukana kantaminen

Kuvien tutkiminen ryhmässä

Uusia näkökulmia, muiden ryhmäläisten tarinat avaavat omia ajatuksia, positiivinen palaute, kysymykset, joita ei ole tullut ajatelleeksi, uutta perspektiiviä omille murheille, muut peilinä omille ajatuksille ja tunteille

Muut luovat ilmaisunmuodot mukaan

Runot, tarinat, tanssi, musiikki - ole luova!

*Jos pelkää liikaa
eksymistä,
Et koskaan voi
löytää mitään
kaunista.*

- Maria Vakkuri -

Ennakkotehtävä

1. Oliko kuvan valitseminen helppoa vai vaikeaa?
2. Miksi valitsit juuri tämän kuva? Mikä teki siitä merkityksellisen?
3. Kuka kuvan on ottanut?
4. Jos kuvassa on henkilö/henkilöitä; mitä hän tekee kuvanottohetkellä? Entä mitä hän ajattelee?
5. Mitä on tapahtunut ennen kuvan ottoa? Mitä tapahtui kuvanoton jälkeen?
6. Mitä jää kuvan ulkopuolelle, jotain sellaista, mitä ei voi nähdä?
7. Onko sinun helppo muistaa hetki, kun kuva on otettu?
8. Minkä nimen antaisit kuvalle?

Vinkkejä

- Papunet.net
- Lehtien kuvat
- Postikortit
- Kännykän / tietokoneen kautta kuvien näyttäminen
- Piirtäminen / maalaaminen
- Tv-ohjelmat, elokuvat
- Youtube

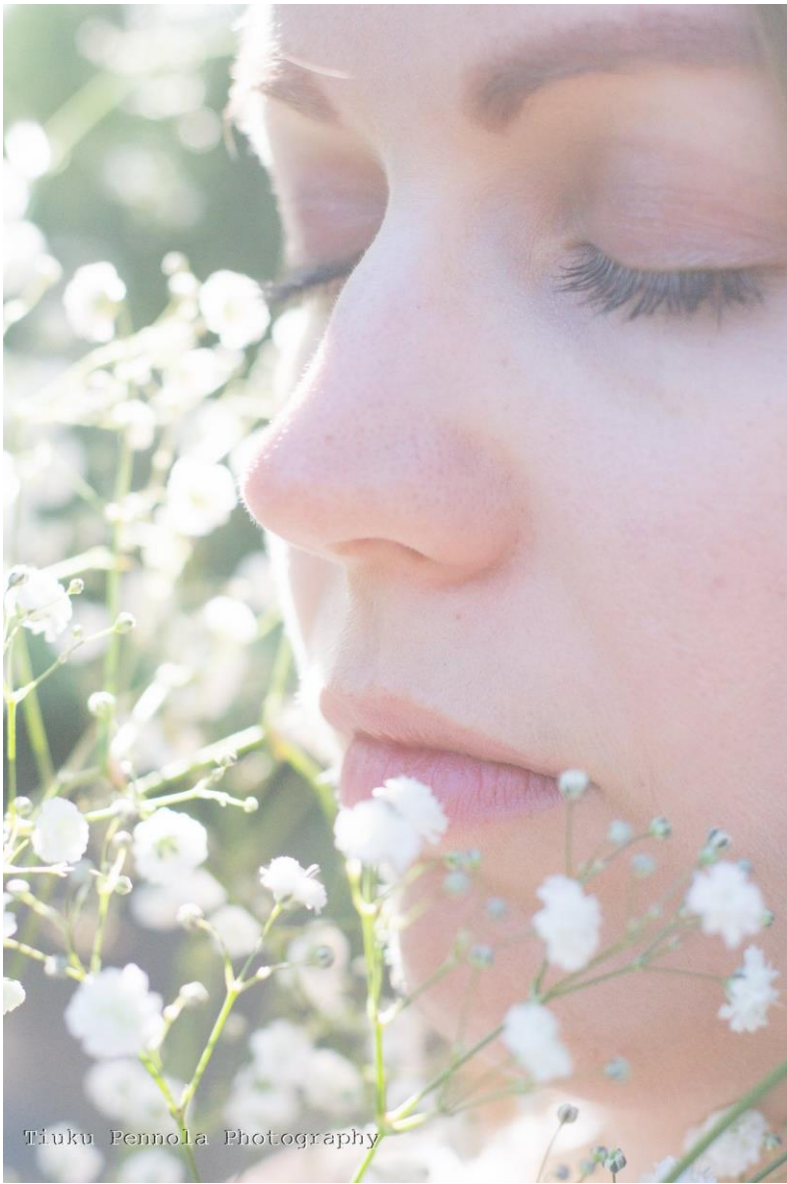

Tiuku Pennola Photography

Linkkejä

- [Maailman ihanin tyttö \(voimauttavavalokuva.net\)](http://voimauttavavalokuva.net)
- [Suomen Valokuvaterapiayhdistys ry | Valokuvaterapia - vuorovaikutusta valokuvin](#)
- [Voimaa valokuvasta - VOIMAPUU](#)
- [6 tapaa saada kuvista voimaa vaikeassa elämäntilanteessa - Valokuva voi olla tie tunteisiin \(hidastaelamaa.fi\)](#)
- [Valokuvan terapeuttinen voima - Ulla Halkola Lauri Mannermaa Tarja Koffert | Antikvaari - kirjakauppa verkossa](#)
- Valokuvan käyttö kriisityön tukena
[LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU \(theseus.fi\)](http://theseus.fi)
- [Valokuvaus ja valokuvan käyttö sosiaalityössä : Menetelmiä lastensuojelu- ja mielenterveystyöhön - Theseus](#)
- [Valokuvan voimaa | Yle Areena](#)

“Photography helps
people to see.”

— Berenice Abbott

Tiuku Pennola, Ensi- ja turvakotien liitto

tiuku.pennola@etkl.fi 050-406 6235